

Vårdhygien Skåne

Godkänt datum 2023-09-26
Godkänd av Medicinskt sakkunnig
Version 1.0

Skabb – vårdrutiner i öppenvård

Skabb (*Sarcoptes scabies var hominis*) är ett kvalster som lever i hudens yttersta hornlager. Skabb kan ge upphov till två, väsentligen skilda tillstånd:

- **Vanlig skabb** drabbar patienter med fungerande immunförsvar. Den smittade bär då på mellan 10–15 skabbdjur, och smittsamheten är låg.
- **Krustös skabb** drabbar patienter med nedsatt immunförsvar som då inte förmår att kontrollera infektionen. Patienten kan då bära på tusentals skabbdjur, och vara *uttalat smittsam*.

Alla patienter har enligt Hälso- och sjukvårdslagen rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av misstänkt eller konstaterad diagnos.

Vid frågor kontakta Vårdhygien dagtid eller infektionsläkare jourtid.

Smittväg

Direkt kontaktsmitta hud mot hud, vid exponering i 5–10 minuter eller mer.

Indirekt smitta kan ske via textilier såsom handdukar, sängkläder och textila möbler där skabbdjuret kan överleva i 2–5 dagar.

Inkubationstid

2–6 veckor (upp till 10 veckor i enstaka fall) vid förstagångssmitta.

1–3 dagar vid reinfektion.

Symtom

Symptombilden domineras av stark klåda, framför allt nattetid. Klådan beror på en allergisk reaktion och kan uppträda överallt på kroppen.

Smittsamhet

Patienten är smittsam under inkubationstiden.

Innan patienten har behandlats finns risk för spridning till medpatienter, personal och omgivning.

Vid **vanlig skabb** är smittsamheten i regel låg. Efter att korrekt lokalbehandling genomförts under 24 timmar bedöms patienten inte längre som smittsam.

Vid **krustös skabb** är smittsamheten hög. Patienten betraktas som smittfri efter korrekt genomförd behandling vid två tillfällen, med en veckas mellanrum.

Vårdrutiner	
Tillämpa grundläggande vårdhygieniska rutiner i öppen vård . Dessutom gäller nedanstående vårdrutiner:	
Diagnostik	Diagnosen ställs kliniskt genom påvisande av skabbgångar och skabbdjur. Kontakta Hudklinik för bedömning.
Patient	Låt patienten gå direkt in på undersökningsrummet. Patienten bör inte vistas i väntrummet. Vid dagvård skall patienten ha eget rum med egen toalett.
Material/Utrustning	Ta bort textila möbler från behandlingsrummet. Om patienten använt textila möbler eller annat material som inte kan skickas på tvätt täcks detta med plast och ställs undan i 5 dagar. Flergångsmaterial desinfekteras om möjligt i disk-/spoldesinfektor, annars avtorkning med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.
Punktdesinfektion	Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid
Städning	Personal använder skyddsutrustning. Vanlig skabb: ytor torkas med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensider. Golvet behöver ej städas. Krustös skabb eller patient med fjällande hud: ytor torkas med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensider, golvet torkas med rengöringsmedel.
Avfall och tvätt	Soppåsen försluts på rummet, därefter vanlig avfallshantering. Tvättsäck försluts på rummet och skickas som risktvätt.

Personal	
Tillämpa alltid Basal hygien i vård och omsorg enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10. Dessutom gäller nedanstående rutiner:	
Hygienrutiner för personal utöver basala hygienrutiner	Skyddsutrustning används vid direktkontakt med patient, säng, sängkläder och kläder samt vid städning efter besök. Använd handskar samt långärmat plastförkläde, alternativt engångsrock med mudd. Den långa ärmen skall vara nedstoppad i handsken.
Exponerad personal där skyddsutrustning inte använts	Vid exponering för vanlig skabb skall personal vara observant på nytillkommen klåda och utslag i 8 veckor efter exponeringstillfället. Vid exponering för krustös skabb bör ställningstagande till behandling göras i samråd med hudklinik.

Läs mer i: [Vårdhandbokens kapitel om Skabb](#)